

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 147
van **KURT DE LOOR**
datum: 4 december 2019

aan **WOUTER BEKE**
VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID, GEZIN EN ARMOEDEBESTRIJDING

Assistentiewoningen - Leegstand

Op 1 januari 2013 trad het besluit van de Vlaamse Regering van 12 oktober 2012 betreffende groepen van assistentiewoningen in werking. De voorafgaande erkenning werd niet langer verplicht, erkenning moet pas worden aangevraagd wanneer het project gerealiseerd is. Daarmee viel ook de programmatie weg. Daarenboven kregen particulieren en private investeerders vanaf 2013 vrijstelling van onroerende voorheffing voor assistentiewoningen, terwijl die vrijstelling voordien enkel gold bij uitbating door de overheid of door een vzw.

Een tweede fiscale stimulans is een verlaagd btw-tarief van 12% bij aankoop van een erkende assistentiewoning (tegenover 21% bij gewone nieuwbouw) én vrijstelling van btw voor diensten en leveringen van goederen. Deze fiscale voordelen gelden enkel indien de groep van assistentiewoningen erkend is. Deze ingrepen zullen ongetwijfeld geleid hebben tot een enorme groei van het aantal groepen van assistentiewoningen, maar evengoed tot meer gefaalde projecten en leegstand.

1. Hoeveel erkende groepen van assistentiewoningen zijn er? Graag het aantal erkende groepen van assistentiewoningen per jaar voor de jaren 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018 en 2019.
2. Hoeveel niet-erkende groepen van assistentiewoningen hebben zich aangemeld bij het agentschap Zorg en Gezondheid? Graag het aantal aanmeldingen van niet-erkende groepen van assistentiewoningen per jaar voor de jaren 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018 en 2019.
3. Kan de minister het totaalaantal niet-erkende groepen van assistentiewoningen per jaar voor de jaren 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018 en 2019 bezorgen?
4. Waarom werd beslist om de verplichte aanmelding voor niet-erkende groepen van assistentiewoningen stop te zetten? Zal dit niet leiden tot minder goede controle op de kwaliteit van assistentiewoningen?
5. Kan de minister de meest recente verdeling bezorgen van de niet-erkende groepen van assistentiewoningen per gemeente?
6. Kan de minister de meest recente verdeling bezorgen van de erkende groepen van assistentiewoningen per gemeente?
7. Kan de minister de meest recente cijfers inzake leegstand bij erkende groepen van assistentiewoningen bezorgen?

8. Kan de minister de meest recente cijfers inzake leegstand bij niet-erkende groepen van assistentiewoningen bezorgen?

ANTWOORD

op vraag nr. 147 van 4 december 2019

van **KURT DE LOOR**

1. Aantal erkende groepen van assistentiewoningen, onderverdeeld per jaar:

jaartal	Aantal erkende groepen van assistentiewoningen
01/01/2013	492
01/01/2014	516
01/01/2015	553
01/01/2016	592
01/01/2017	622
01/01/2018	664
01/01/2019	723

Bron: Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid

2. Aantal aangemelde groepen van assistentiewoningen, onderverdeeld per jaar:

jaartal	Aantal aangemelde groepen van assistentiewoningen
01/01/2013	Geen gegevens
01/01/2014	Geen gegevens
01/01/2015	15
01/01/2016	59
01/01/2017	79
01/01/2018	104
01/01/2019	113

Bron: Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid

3. Voor het aantal niet-erkende, aangemelde groepen van assistentiewoningen, verwijs ik naar het overzicht in vraag 2.
4. Groepen van assistentiewoningen die een erkenning aanvragen, moeten sinds 1 januari 2013 voldoen aan de erkenningsvoorwaarden vervat in het Woonzorgdecreet van 13 maart 2009 en in hoofdstuk III en de bijlage XIV bij het besluit van de Vlaamse Regering van 24 juli 2009 betreffende de programmatie, de erkenningsvoorwaarden en de subsidieregels voor woonzorgvoorzieningen en verenigingen van gebruikers en mantelzorgers.
- Het feit dat een voorziening een erkenning aanvraagt, houdt in dat zij zich ertoe verbindt om te voldoen aan de door de Vlaamse overheid opgelegde erkenningsvoorwaarden. De voorzieningen worden hierop gecontroleerd door Zorginspectie. Voor de bewoners betekent deze erkenning en het bijhorend toezicht dus een garantie op een kwaliteitsvolle woonomgeving.
- Groepen van assistentiewoningen die geen erkenning aanvragen, moesten zich sinds 1 januari 2013 verplicht aanmelden bij het agentschap Zorg en Gezondheid. Deze aanmelding liet toe om toezicht te houden op de naleving van de persoonsrechten van de gebruikers, meer bepaald de lichamelijke, morele en psychische integriteit en de veiligheid van de bewoners, of de zorg verloopt op een verantwoorde en transparante

wijze en tegen een redelijke prijs. Bij tegenindicaties kan Zorginspectie een controle uitvoeren.

Een van de wijzigingen van het op 15 februari 2019 goedgekeurde geactualiseerde Woonzorgdecreet is de schrapping van de mogelijkheid van initiatiefnemers om een woonzorginitiatief enkel aan te melden bij de overheid, zonder zich te laten erkennen. Op deze manier dienden zij immers niet te beantwoorden aan de erkenningsvoorwaarden en ontsnapten zij aan toezicht, handhaving en prijscontrole door de overheid. Voornamelijk bij de groepen van assistentiewoningen en de centra voor herstelverblijf heeft dit aanleiding gegeven tot veel verwarring en ongenoegen bij gebruikers die minder kregen dan wat hen beloofd werd.

De huidige aangemelde voorzieningen krijgen de nodige tijd om zich aan te passen aan de erkenningsvoorwaarden en een erkenning aan te vragen op basis van de uitgevaardigde overgangsbepalingen. Wie blijft uitbaten zonder erkenning, kan zich verwachten aan financiële sancties. Waar nodig kan dit leiden tot een gedwongen sluiting.

Door de invoering van de verplichte erkenning krijgen de gebruikers de garantie dat een erkend initiatief beantwoordt aan de vooropgestelde kwaliteitseisen op vlak van zorg, veiligheid en infrastructuur. De initiatieven zijn dan ook verplicht onderworpen aan prijscontrole en toezicht door Zorginspectie. Om diezelfde reden wordt trouwens vanaf 1 januari 2020 ook de naamgeving van de woonzorgvoorzieningen beschermd. Alleen erkende voorzieningen zullen de naamgeving zoals opgenomen in het decreet mogen gebruiken.

5. Bijgevoegde bijlage 1 bevat een actueel overzicht van de aangemelde groepen van assistentiewoningen per gemeente (bron: Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid).
6. Bijgevoegde bijlage 2 bevat een actueel overzicht van de erkende groepen van assistentiewoningen per gemeente (bron: Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid).
7. Er zijn geen cijfergegevens beschikbaar in verband met de bezettingsgraad in erkende groepen van assistentiewoningen. De bezettingsgegevens van een individuele, erkende voorziening worden enkel opgevraagd bij een periodieke inspectie door Zorginspectie. Gezien niet alle groepen van assistentiewoningen jaarlijks geïnspecteerd worden, is het niet mogelijk op basis van deze gegevens gemiddelde bezettingsgraden voor alle groepen van assistentiewoningen in een bepaald jaar te bepalen.
8. Er zijn geen cijfergegevens beschikbaar in verband met de bezettingsgraad in aangemelde groepen van assistentiewoningen.

Bijlagen

- [Bijlage 1](#)
- [Bijlage 2](#)